

Profielwerkstuk: Opvang van zeehonden

Aansluitende vakken: Biologie

Inleiding

In Nederland leven al een zeer lange tijd langs de kust gewone en grijze zeehonden. Het ging altijd goed met de zeehonden, tot er besloten werd om op deze dieren te gaan jagen. Vissers waren niet blij met de zeehonden, omdat zij de netten kapot maakten en volgens de vissers alle vis in de omgeving opaten. Omdat zeehonden gezien werden als dieren die schade veroorzaakten, werden jagers op de dieren afgestuurd. Deze jagers kregen zelfs een beloning voor elk dier dat ze hadden afgeschoten. Na een tijd bleek dat het aantal zeehonden in de Waddenzee sterk verminderd was door deze jacht. Door de sterke afname werd het belangrijk om de overige dieren zo veel mogelijk te helpen. Er ontstonden opvangcentra zoals Ecomare en Zeehondencrèche Lenie 't Hart om zieke, verzwakte dieren en huilers op te vangen uit de Waddenzee. In 1962 werd het verboden om nog langer op de gewone en grijze zeehonden in de Waddenzee te jagen. De opvangcentra gingen door met hun werkzaamheden, waardoor het langzaamaan weer beter ging met het aantal zeehonden in de Waddenzee. Tot op de dag van vandaag zijn de opvangcentra druk bezig met het opvangen van de zeehonden en het terug uitzetten van de deze dieren als dat mogelijk is. Dit kost uiteraard veel geld. In 2012 heeft Ecomare aangegeven te willen stoppen met de opvang van zeehonden, omdat er voldoende dieren in het wild zijn. Dit leidt uiteraard tot de vraag of het eigenlijk nog wel nodig is om zeehonden op te vangen. Moeten wij als mensen ieder dier dat hulp nodig heeft de hulp bieden, of moeten we de natuur zijn gang laten gaan?

Hieronder worden wat suggesties gegeven voor onderzoeksvragen, onderzoeksactiviteiten en eindproducten. Deze helpen je alvast op weg, maar natuurlijk kun je ook zelf iets bedenken.

Interessante vragen:

- Waarom worden zeehonden nog steeds opgevangen? En is deze opvang nog steeds nodig?
- Welke invloed heeft het opvangen van zeehonden op het gedrag van de zeehond? Kunnen deze dier nog terug wel succesvol uitgezet worden in het wild?
- Welke invloed heeft het uitzetten van opgevangen zeehonden op de wilde populatie?
- Moeten zieke, verzwakte zeehonden opgevangen worden of moeten we de natuur zijn gang laten gaan en alleen de sterkste dieren laten overleven (survival of the fittest)?
- Wat zijn de oorzaken van de ziekte of verzwakking van de zeehonden in de Waddenzee? Zijn deze oorzaken door de mens veroorzaakt (denk bijvoorbeeld aan visnetten en vervuiling) of is dit een natuurlijke ontwikkeling?
- Hoeveel invloed heeft de zeehond op het ecosysteem van de Waddenzee?

Voorbeelden van onderzoeksactiviteiten:

- Zoek uit hoeveel zeehonden er door de jaren heen in de Waddenzee te vinden waren. En bekijk ook of je kunt achterhalen waarom de populatie op bepaalde momenten achteruit is gegaan.
- Zoek uit welke activiteiten de mens uitvoert die invloed hebben op de zeehonden in het Waddengebied en hoe groot deze invloed is.

- Ga eens langs bij een opvangcentrum voor zeehonden. Mogelijk kun je ook een medewerker interviewen over het werk wat de opvang doet, hoeveel zeehonden ze per jaar opvangen en hoeveel van die zeehonden ook weer uitgezet worden in de natuur. Bij zo'n bezoek kun je ook kijken hoe de zeehonden zich gedragen en dit vergelijken met het gedrag dat ze in de natuur vertonen.
- Schrijf een plan voor de opvangcentra die zeehonden houden. Moeten ze nog dieren opvangen en zo ja, hoeveel? Moeten alleen zieke dieren opgevangen worden, alleen de huilers of allebei? Als er geen dieren meer opgevangen moeten worden, moet de opvang dan verdwijnen, of kunnen zij verder als educatief centrum? Schrijf dit plan op basis van de via internet verzamelde informatie en je eigen inzicht.

Eindproducten en presentatiemogelijkheden:

- Mondelinge presentatie - Presenteer je bevindingen over de opvang van zeehonden en voeg bijvoorbeeld een aantal stellingen toe waarover gediscussieerd kan worden. Tijdens de presentatie kun je bijvoorbeeld ook gebruik maken van een PowerPointpresentatie.
- Presentatie + filmpje - Je kunt bijvoorbeeld tijdens je bezoek aan de zeehondenopvang filmen (alleen als dit toegestaan is!) en laten zien wat een opvangcentrum doet. Na het filmpje kun je de bevindingen van het onderzoek nog mondeling presenteren.
- Poster - Ontwerp een poster waarop je de ontdekkingen van je onderzoek laat zien.
- Een plan voor een zeehondenopvangcentrum - Laat zien welke stappen de opvangcentra moeten nemen op het gebied van de opvang van zeehonden.

Voorbeelden van bronnen

Algemene informatie over de Waddenzee

- <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/beheer-en-ontwikkeling-rijkswateren/waddenzee#beheer-van-de-waddenzee>

Algemene informatie over zeehonden (gewone zeehond en grijze zeehond)

- <https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Zeehonden.htm>

Zeehonden in de Waddenzee en de opvang van deze dieren

- <http://www.wageningenur.nl/nl/show/Populatie-Gewone-Zeehonden-in-de-Nederlandse-Waddenzee.htm>
- <http://edepot.wur.nl/118390>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2020/06/03/zeehondenakkoord>

Opvangcentra voor zeehonden

- <http://www.ecomare.nl/>
- <http://www.zeehondencreche.nl/home/>

Aangeboden door de opleiding: Diermanagement

Heb je een vraag? Neem contact met ons op via: info@hvhl.nl